

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO NR. XI-242
82 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO 82(2) STRAIPSNIU ĮSTATYMO**

PROJEKTO (toliau– Projektas)
(TAP-20-1556; TAIS. NR.: 20-9395(2))

2020-09-22 Nr.NV-2557

Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projekto 5 straipsnyje nustatyta, kad iki šio įstatymo įsigaliojimo paskirtos išmokos baigiamos mokėti pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusią tvarką.

Pirma, siūlytina patikslinti nuostatą, detalizuojant kokios išmokos turimos omenyje (arba nurodyti jų pavadinimus arba bent jau nurodyti, kad tai yra išmokos neįgaliesiems studentams).

Antra, manytume, kad ši nuostata neapriboja neįgalųjų asmenų, kuriems atitinkamos išmokos buvo paskirtos iki šio įstatymo įsigaliojimo, teisės kreiptis dėl stipendijos neįgaliesiems skyrimo pagal siūlomas Mokslo ir studijų įstatymo (toliau - Įstatymas) 82(2) straipsnio nuostatas. Kas reiškia, kad studentai, kuriems išmokos buvo paskirtos iki šio įstatymo įsigaliojimo, iki studijų pabaigos galės gauti tiek išmokas (finansinės pagalbos priemones) pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. rugpjūčio 29 d. nutarimą Nr. 831 „Dėl Finansinės pagalbos priemonių teikimo neįgaliesiems, studijuojantiems aukštosiose mokyklose, tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas), tiek neįgaliojo stipendiją pagal siūlomas Projekto nuostatas. Svarstyтина, ar toks reguliavimas atitinka atsakingo valdymo, racionalaus valstybės turto tvarkymo principus.

Pažymėtina, kad tuo atveju, jei būtų traktuojama, arba, atitinkamai papildžius baigiamąsias nuostatas, nustatoma, *kad neįgalusis asmuo*, kuriam iki šio įstatymo įsigaliojimo paskirtos išmokos bus mokamos pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusią tvarką, *neturi teisės į stipendijos neįgaliesiems skyrimą* pagal siūlomas Įstatymo 82(2) straipsnio nuostatas, reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad studentams iki jų studijų pabaigos pagal Nutarimo nuostatas būtų mokamos 2,83 BSI dydžio (2,32+0,51) per mėnesį išmokos, tuo tarpu pagal siūlomas Įstatymo 82(2) straipsnio nuostatas stipendijos dydis per mėnesį lygus 13,33 BSI. Toks reguliavimas neatitiktų Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtinto visų asmenų lygybės įstatymui principo.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina patikslinti baigiamąsias nuostatas. Manytume, kad pvz. galėtų būti nustatyta, kad iki šio įstatymo įsigaliojimo paskirtos išmokos mokamos iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusia tvarka, *bet ne ilgiau nei šio įstatymo nustatyta tvarka bus paskirta stipendija neįgaliajam*. Tokiu būdu studentas negalės gauti vienu metu tiek stipendijos neįgaliajam tiek kitų, pagal šiuo metu galiojančią reguliavimą skiriamų išmokų.

2. Siūlytina įvertinti ar, siekiant teisinio aiškumo, neturėtų būti atskleistas formuluotės „po negalios nustatymo aukštojoje mokykloje studijuoja pirmą kartą“ turinys. Neapibrėžtą nuostatą „pirmą kartą“ galima traktuoti nevienareikšmiškai, pvz. tuo atveju, kai neįgalusis studentas studijuos aukštojoje mokykloje pagal pirmosios pakopos (bakalauro) studijų programą ir vėliau pagal antrosios pakopos (magistrantūros) studijų programą, ar bus laikoma, kad

studijuodamas magistrantūroje studentas aukštojoje mokykloje studijuoja pirmą kartą.

3. Projekto 5 straipsnio 1 dalyje, turėtų būti numatyta išimtis tik dėl šio straipsnio 3 dalies įsigaliojimo.

4. Projekto 5 straipsnio 1 dalyje vietoj žodžių „5 straipsnio“ įrašytini žodžiai „šio straipsnio“.

5. Atsižvelgiant į tai, kad iki Projekto įsigaliojimo reikės pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. rugsėjo 12 d. įsakymą Nr. V-1666 „Dėl Tikslinių išmokų neįgaliesiems, studijuojantiems aukštosiose mokyklose, skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, siūlytina patikslinti Projekto 5 straipsnio 3 dalį, nurodant, kad ne tik Vyriausybė, bet ir švietimo, mokslo ir sporto ministras turės priimti įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

6. Pastebėtina, kad aiškinamojo rašto struktūra ne pilnai atitinka Seimo statuto 135 straipsnio 3 dalies reikalavimus.

7. Siūlytina papildomai įvertinti 82(2) ir 82(1) straipsnių nuostatų skirtumus (turima omenyje 82(2) straipsnio 6 dalies nuostata, kurioje nustatyta, kad stipendija nemokama už tą studijų laikotarpį, už kurį ji buvo mokėta, iki studentui nutraukiant studijas ar pašalinant jį iš aukštosios mokyklos, taip pat 82(2) straipsnio 2 dalies 2 p. nuostata. Analogiškų normų nėra 82(1) straipsnyje, kuris reglamentuoja socialinių stipendijų skyrimą ir mokėjimą). Įvertintina, ar neturėtų būti suvienodintas reguliavimas abiejuose straipsniuose.

Teisės grupės patarėja

Jelena Kučeriaviene